

Małgorzata Szwejkowska
Wydział Nauk Społecznych
Akademia Ekonomiczno – Humanistyczna
w Warszawie
ul. Okopowa 59
01-043 Warszawa

Warszawa, 8 lutego 2023 roku

Recenzja rozprawy doktorskiej

Mgr Przemysław Skrety

pt. Współpraca między zawodami medycznymi w Polsce
napisanej pod kierunkiem prof. SWPS dr hab. Teresy Gardockiej

1. Uwagi wstępne

Na podstawie uchwały Rady Instytutu Prawa SWPS w Warszawie zostałam wyznaczona recenzentem w przewodzie doktorskim mgra Przemysława Skrety.

Recenzja stanowi ocenę przedłożonej rozprawy pt. *Współpraca między zawodami medycznymi w Polsce* przez pryzmat kryteriów wskazanych w treści art. 187 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2022, poz. 574, t.j.). Tym samym zadaniem recenzenta jest ustalenie czy przedmiotowa dysertacja stanowi oryginalne rozwiązanie problemu badawczego.

Rozprawa mgra Przemysława Skrety jest maszynopisem liczącym 327 strony tekstu, opatrzonym przypisaniami, bibliografią oraz wykazem tabel (zamieszczono ich w teście 9). Już w tej wstępnej części zaznaczyć trzeba, że opracowanie to cechuje bardzo dobry poziom języka (nie odnotowano poważniejszych usterek stylistycznych, gramatycznych, interpunkcyjnych czy ortograficznych poza drobnymi błędami literowymi). A ponadto cechuje je także staranność w aspekcie technicznym.

2. Wybór tematu pracy

Nie może być żadnych wątpliwości odnośnie tego, że obrany przez Autora – przy akceptacji Promotora - temat jako tytuł dysertacji jest ze wszech miar interesujący i oryginalny. Zagadnienie jest złożone i jak dotąd nie doczekało się w literaturze przedmiotu kompleksowej analizy. Natomiast jak pokazuje praktyka dnia codziennego chociażby w kontekście braków kadrowych personelu medycznego kwestii tej nie sposób bagatelizować. Nie sposób bowiem

zjawiska związanego z tzw. odpływem pracowników z tego sektora tłumaczyć wyłącznie kwestiami związanymi z zasadami wynagradzania. Bez wąpienia model zarządzania i organizacja opieki zdrowotnej w Polsce mają w tym aspekcie także niebagatelne znaczenie.

W dysertacji bardzo trafnie sformułowano hipotezy badawcze i zidentyfikowano w ich obszarach cele cząstkowe.

3.Struktura pracy

Dysertacja zbudowana została z pięciu rozdziałów poprzedzonych streszczeniem, wstępem oraz zwięzłych wnioskami końcowymi. Zanim przeprowadzona zostanie analiza dotycząca treści poszczególnych rozdziałów trzeba podkreślić, że Doktorant zastosował klasyczny układ pracy, rozpoczynając od zagadnień ogólnych, a następnie je uszczegółwiając. *Wstęp* pracy został opracowany prawidłowo z uwagi na sformułowanie jak wskazano już powyżej hipotez badawczych, zdiagnozowanie celów szczegółowych, scharakteryzowanie oraz uzasadnienie wyboru metod badawczych (co istotne adekwatnych do obranych celów badawczych). Autor rozprawy udzielił przy tym odpowiedzi w części końcowej dysertacji na wszystkie postawione szczegółowe pytania badawcze.

Zawartość merytoryczna poszczególnych rozdziałów została oceniona poniżej, w tym miejscu trzeba wskazać, że systematyka zagadnień budzi pewne zastrzeżenia, niektóre wątki zostały nadmiernie rozporoszone, dostrzec można pewne powtórzenia w szczególności w kontekście prezentowanych zagadnień historycznych, a ponadto proporcje w oparciu o które skonstruowano pracę są wadliwe, wystarczy wskazać, że rozdział IV liczy sobie 150 stron!, podczas gdy rozdział II objętościowo nie przekracza nawet 10 stron. Tym samym przy przekazywaniu pracy do druku Doktorant powinien ponownie przemyśleć podział zagadnień pomiędzy poszczególne jednostki redakcyjne monografii.

4.Zawartość poszczególnych rozdziałów pracy

Jak wskazano powyżej praca składa się z 5 merytorycznych rozdziałów, z których najistotniejszym z punktu widzenia tematyki dysertacji jest rozdział IV. Już w tym miejscu trzeba podkreślić, że zasadniczo wywód prowadzony przez Doktoranta jest logiczny, poprawny i pełny w każdym z analizowanych rozdziałów.

Przechodząc do recenzji treści poszczególnych rozdziałów rozprawy, należy wskazać, że Autor w rozdziale pierwszym analizuje miejsce prawa medycznego w systemie prawa. Można się zastanowić nad prawidłowością takiego rozwiązania, zwłaszcza, że jest to bardzo krótki przegląd aktów prawnych składający się na przedmiotową tematykę i tak naprawdę

powinien stanowić punkt w rozważaniach poświęconych *en bloc* charakterystyce zawodów medycznych.

W rozdziale drugim znalazły się bardzo syntetyczne odniesienia do zagadnień związanych z odpowiedzialnością cywilną i karną, którą mogą ponosić przedstawiciele zawodów medycznych. Rozdział ten należy ocenić jako absolutnie zbędny w tym kształcie. Stopnień ogólności prezentowanych zagadnień nie wnosi nic nowego dla obranej problematyki, przedstawione kwestie tylko w bardzo ogólny, by nie rzec ogólnikowy sposób dotyczą specyfiki związanej z wykonywaniem zawodów medycznych. Te rozważania mogłyby w zasadzie dotyczyć każdej innej grupy przedstawicieli tzw. wolnych zawodów. Przy przygotowywaniu pracy do publikacji należałoby z nich zrezygnować, ewentualnie włączyć do rozważań w pozostałych rozdziałach.

W trzecim rozdziale, który w ocenie Recenzencki powinien stanowić w istocie pierwszy merytoryczny rozdział pracy mgr Przemysław Skręta odnosi się do zagadnień poświęconych regulacjom prawnym zawodów medycznych, prezentując definicje podstawowych pojęć, a ponadto identyfikuje problematykę zawodu medycznego i wolnego zawodu. Analiza przeprowadzona w tym rozdziale wnosi wiele nowego do tej problematyki, nawet w ujęciu historycznym. Trzeba podkreślić niezwykłą sprawność narracji, logikę rozważań a przede wszystkim błyskotliwe i nowatorskie spojrzenie na analizowane kwestie.

Kolejny rozdział pracy, a przy tym najbardziej rozbudowany dotyczy charakterystyki prawnej wybranych zawodów medycznych - lekarza, pielęgniarki/pielęgniarka oraz ratownika medycznego. Na podkreślenie zasługuje okoliczność, że istotny dla poruszanych kwestii analiza uwarunkowań historycznych rozproszona jest w tym rozdziale pomiędzy poszczególne wątki, co wzbogaca wywód. W tej części opracowania Doktorant podnosi szereg niezwykle ważnych problemów dla całego opracowania identyfikując liczne luki w systemie prawnym dotyczące chociażby zakresu czynności wysoce specjalistycznych, które mogą być wykonywane przez przedstawicieli poszczególnych profesji medycznych, realizacji obowiązku doskonalenia zawodowego i sankcji z tym związanych, spełniania przez poszczególne profesje kryteriów uznania za tzw. wolny zawód. W rozważaniach zabrakło wyłączenie odniesień do zawodu medycznego fizjoterapeuty.

Wprawdzie Mgr Przemysław Skręta i w tym fragmencie bardzo dobrze wywiązuje się z obranego przez siebie zadania i z dużym znamstwem przybliża tę problematykę, przejrzystość rozważań nieco zakłócają liczne i często zbędne wyliczenia. Mankamentem tego rozdziału jest jego zbyt duża objętość treściowa, podtytowania nie tylko przytaczaniem *in extenso* fragmentów aktów prawnych. W istocie ten rozdział powinien być podzielony na trzy jednostki

redakcyjne dotyczące trzech omawianych przez mgr Przemysława Skrętę zawodów medycznych, opracowane według pewnych wspólnych i spójnych założeń. W odniesieniu do tego ostatniego kryterium nie sposób nie zauważyć, że owej spójności zabrakło w zakresie odnoszącym się do wątku prawnoporównawczego. Nie występuje on bowiem, gdy Autor analizuje zawody lekarza oraz pielęgniarki/pielęgniarza, a pojawia się w kontekście ratowników medycznych.

W ostatnim, tj. piątym rozdziale pracy Doktorant nakreślił ramy prawne aktualnego modelu współpracy lekarzy z pielęgniarkami i pielęgniarzami; personelu pielęgniarskiego oraz ratowników medycznych; lekarzy z ratownikami medycznymi. W tym fragmencie pracy zdiagnozowano najistotniejsze kwestie rodzące problemy prawne w danym modelu współpracy oraz sformułowano najważniejsze postulaty *de lege ferenda* mające na celu usprawnienie tej współpracy.

Reasumując należy stwierdzić, że treść pracy w pełni oddaje przyjęty zakres tematyczny, podział zagadnień pomiędzy poszczególne rozdziały (za wyjątkiem rozdziału IV) jest trafny i logiczny oraz przystaje treściowo do tematyki wyodrębnionych jednostek redakcyjnych. Doktorant sformułował jasne i poprawne cele badawcze i te ogólne i częstkowe, a następnie konsekwentnie udziela wyczerpującej wypowiedzi na postawione pytania, nie /unikając zagadnień złożonych, problemowych. Autor zgromadził wystarczającą i różnorodną literaturę przedmiotu, poprawnie przedstawił argumentację przedstawicieli doktryny w zakresie dotyczącym roli i funkcji w systemie prawa poszczególnych zawodów medycznych. Co istotne praca ma charakter twórczy, polemiczny. Mgr Przemysław Skręta nie ogranicza się do przytoczenia poglądów cudzych w sposób kompilacyjny. Formuluje ceny własne, podejmuje polemikę z przedstawionymi argumentami i "dokonuje „odautorskiego” naukowego podsumowania wykonanej pracy badawczej. Warsztat naukowy Doktoranta oceniam bardzo wysoko.

5. Pytania problemowe:

Po zapoznaniu się z treścią rozprawy proszę uprzejmie mgra Przemysława Skrętę o ustosunkowanie się do następujących zagadnień:

- a. *Dlaczego w pracy pominięto fizjoterapeutów w modelu współpracy przedstawicieli zawodów medycznych?*
- b. *Jak należy rozumieć w kontekście Pana rozważań odnoszących się do zagadnień terminologicznych pojęcie „zabiegu leczniczego” na gruncie art. 192 k.k.?*

6. Konkluzja

Recenzowana rozprawa doktorska, stanowi dowód bardzo dobrego warsztatu naukowego jej Autora i spełnia z naddatkiem kryteria rozpraw doktorskich w rozumieniu art. 187 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2022, poz. 574, t.j.). W związku z powyższym wnoszę o dopuszczenie mgra Przemysława Skrety` do dalszych etapów postępowania w przedmiocie nadania stopnia doktora, a ponadto o nadanie wyróżnienia zgodnie z przepisami obowiązującymi w Uczelni.

 Marianna Sulekowska

